

PADOME

PADOMES REZOLŪCIJA

2002. gada 3. jūnijs

par jauno Kopienas stratēģiju par darba drošību un veselību (2002.-2006.)
(2002/C 161/01)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

Ņemot vērā Komisijas 2002. gada 11. marta paziņojumu par piemērošanos darbā un sabiedrībā notiekošām pārmaiņām: jauna Kopienas stratēģija par darba drošību un veselību (2002.-2006.), kas ir viens no Eiropas Sociālo jautājumu dienaskārtībā iekļautiem punktiem;

Ievērojot to, ka Eiropas Kopienas izveidošanas līguma 137. pants veicinājis Kopienas likumdošanas par darba drošību un veselību svarīgu sakopojumu;

Ievērojot to, ka darba drošība un veselība kā nodarbinātības kvalitātes svarīgākā sastāvdaļa, neapšaubāmi, pārstāv vienu no vissvarīgākajām Savienības sociālās politikas jomām un ir nozīmīga no ekonomiskā viedokļa;

Ievērojot to, ka likumdošanas īstenošana līdz šim vēl nav devusi cerētos rezultātus; darbā notikušo nelaimes gadījumu skaits absolūtos skaitļos joprojām ir liels un dažās dalībvalstīs un atsevišķos sektoros sācis pieaugt, kamēr nelaimes gadījumu skaits kandidātvalstīs ievērojami pārsniedz Kopienas vidējo līmeni; tādēļ ir svarīgi, lai jaunā stratēģija labotu šo situāciju;

Ievērojot to, ka Eiropas sociālais modelis balstās uz vienmērīgi funkcionējošu ekonomiku, uz augsta līmeņa sociālo aizsardzību un izglītību, kā arī sociālo dialogu, kas ietver nodarbinātības kvalitātes uzlabošanu, sevišķi attiecībā uz darba drošību un veselību;

Ievērojot to, ka Barselonā 2002. gada 15. un 16. martā Eiropas Padome uzaicināja Padomi prioritātes kārtībā izskatīt Komisijas paziņojumu par Kopienas darba drošības un veselības stratēģiju,

IR PIEŅĒMUSI ŠĀDU REZOLŪCIJU:

I.

1. Padome atzīmē Komisijas viedokli, ka lai nepārtraukti uzlabotu labklājību darba vietā, iesaistītajām pusēm jācenšas panākt virkni mērķu, tai skaitā:

- samazināt darba nelaimes gadījumu un profesionālo saslimstību skaitu. Šajā nolūkā jānosaka kvantificēti mērķi, kuri nosaka, ka jāpaātrina pašreiz notiekošais darbs pie statistikas par darbā notiekošiem nelaimes gadījumiem un profesionālām saslimstībām harmonizēšanas,
- pievērst lielāku uzmanību profesionālo saslimstību novēršanai, sevišķi to saslimstību, kuras joprojām ietekmē lielu skaitu Eiropas strādnieku, piemēram tādu saslimstību, kuras izraisa kaitīgo vielu, tādu kā azbests, lietošana, dzirdes zaudēšana un muskuļu-skeleta traucējumi,

- ņemt vērā sociālos riskus, tādus kā stress un apspiešana darbā, kā arī risku, kas saistīts ar alkohola, narkotiku un medikamentu atkarību,
- ņemt vērā pārmaiņas darba spēka sastāvā, tādēļ ka darba tirgū iesaistās lielāks sieviešu skaits, darba spēka novecošanos, demogrāfiskās pārmaiņas, strādnieku – invalīdu apstākļus, un etniskās un kultūras dažādības darba vietā, kā arī to sekas attiecībā uz nelaimes gadījumu un saslimstību riska novērtēšanu un novēršanu. Šajā nolūkā preventīvos pasākumos vairāk jāņem vērā vecuma faktors, īpaši attiecībā uz jauniem cilvēkiem un novecojošiem strādniekiem,
- ņemt vērā pārmaiņas nodarbinātības veidos, darba organizēšanā un darba laikā,
- ņemt vērā firmu lielumu, īpaši kas skar apmācības, informācijas, informētības palielināšanas un riska novēršanas shēmu pieejamību maziem un vidēja lieluma uzņēmumiem, mini-uzņēmumiem vai pašnodarbinātiem strādniekiem,
- identificēt, izplatīt un ieviest labu darba praksi, kas rada strādājošo darba drošību un veselību veicinošus darba apstākļus.

2. Padome atzīmē, ka lai ieaudzinātu nelaimes gadījumu un profesionālo saslimstību novēršanas kultūru un ietekmētu izturēšanos, jāpalielina ietekmei pakļauto cilvēku zināšanas par riska veidiem, veicinot izglītību, palielinot informētību un paredzot jaunus riska veidus.

Šim nolūkam nepieciešams:

- (a) veicināt novēršanas kultūru no pašiem izglītības pirmssākumiem un nodrošināt nepārtrauktu profesionālo apmācību, kas tiek sniegta regulāri un ir pielāgota ikdienas darbam;
- (b) palielināt informētību to cilvēku vidū, kas apzinās nepieciešamību reintegrēt invalīdus darba tirgū;
- (c) identificēt un analizēt riska veidus, pamatojoties uz zinātniskās informācijas un viedokļu sistemātisku vākšanu. Pētniecības centriem arī jākoordinē savas programmas, koncentrējot tās uz problēmu risināšanu, un jāpanāk, lai uzņēmums tiktu informēts par pētījumu rezultātiem;
- (d) palielināt izpratni par iesaistītajiem cilvēku un izturēšanās faktoriem, lai zināšanas par riskiem un to novēršanu novirzītu praktiskā gultnē;
- (d)(a) celt riskam pakļauto cilvēku informētību, izplatot informāciju un analizējot piemērus, parādot, cik svarīgu lomu laba darba prakse spēlē ražīguma, kvalitātes un darbu izpildes jomā;
- (e) veicināt labas prakses informācijas apmaiņu dalībvalstu starpā;
- (e)(a) integrēt darba drošības un veselības jautājumus uzņēmuma vadībā un citos pasākumos, veicinot sistemātisku pieeju darba labklājības jautājumiem.

Eiropas Darba drošības un veselības aģentūrai jāspēlē galvenā loma informācijas par labu darba praksi salīdzināšanā un izplatīšanā, informētības palielināšanā un risku paredzēšanā. Šajā sakarā

Padome arī atzīmē, ka 2002. gada otrajā pusē Komisija prezentēs paziņojumu ar Aģentūras novērtējumu.

3. Padome ir vienprātis ar Komisiju, ka efektīva Kopienas likumdošanas ieviešana ir darba vides kvalitātes uzlabošanas priekšnosacījums.

Īpaši tam nepieciešama efektīva, ekvivalenta likumdošanas inspicēšana un uzraudzīšana visās dalībvalstīs. Šajā sakarā Vecāko darba inspektoru komiteja spēlēs izšķirošu lomu informācijas un pieredzes apmaiņā un sadarbības un savstarpējās palīdzības organizēšanā. Tādēļ jābūt praktiskiem stimuliem, kas veicinātu kopīgu inspicēšanas mērķu noteikšanu, kopīgus darba inspekcijas principus un metodes, un valsts inspekcijas sistēmu novērtēšanas līdzekļus, kuri pamatosies uz šiem principiem.

Bez tam, svarīgi būs sagatavot nesaistošus dokumentus (tehniskas rokasgrāmatas un labas prakses kodeksus, utt.), lai uzņēmumā vieglāk ieviestu likumdošana normas.

Padome atzīmē, ka Komisija paredz:

- prezentēt likumdošana priekšlikumus, lai konsolidētu Kopienas Direktīvas un racionalizētu ziņojumus par to īstenošanu,
- izstrādāt, kopīgi ar Konsultatīvo komiteju un sociālajiem partneriem, vadlīnijas par to, kā piemērot Direktīvas, ņemot vērā attiecīgo darbības sfēru un uzņēmumu lielo dažādību.

4. Padome piekrīt Komisijas viedoklim, ka sociālais dialogs ir galvenais jaunu ceļu rašanas faktors, gan attiecībā uz spēkā esošās likumdošanas piemērošanu, gan dažādiem sektoriem un nodarbinātības veidiem raksturīgo risku un problēmu apskatīšanu, un uzsver korporatīvas sociālās atbildības nozīmi.

5. Padome atzīmē nepieciešamību veicināt darba drošības un veselības jautājumu iekļaušanu citās Kopienas politikās. Šajā sakarā būs nepieciešams:

- uzlabot darba drošības un veselības jautājumu integrēšanu Eiropas nodarbinātības stratēģijā, ņemot vērā Barselonas Eiropas Padomes secinājumus par nodarbinātības vadlīniju vienkāršošanu, nepadarot tās mazāk efektīvas,
- uzlabot koordināciju ar Kopienas noteikumiem par darba iekārtu un ķimikāliju ražošanu un marketingu,
- nostiprināt, ar sadarbības palīdzību, saiknes starp Kopienas jauno darba drošības un veselības stratēģiju un tās sabiedrības veselības stratēģiju,
- izstrādāt saskaņotu pieeju citām politikām, ievērojot aizsardzības mērķus un pamatojoties uz preventīviem pasākumiem, īpaši pētniecības, izglītības, transporta, vides un civilās aizsardzības politiku un kopīgo lauksaimniecības un zvejniecības politiku,
- nodrošināt, lai visi pašreizējie noteikumi par darba aizsardzību un veselību tiktu ievēroti, izpildot valsts pasūtījuma līgumus.

6. Padome atzīst, ka paplašināšana ir viens no lielākajiem uzdevumiem, ar kuru sastopas Eiropas Savienība, kas nosaka, ka kandidātvalstīm jāveic pasākumi, lai nodrošinātu Kopienas *acquis* efektīvu īstenošanu darba drošības un veselības jautājumos, un ka jāpieņem Kopienas

konsultāciju un informācijas vākšanas, analīzes un izplatīšanas struktūras, tādas kā Konsultatīvā darba drošības, higiēnas un veselības komiteja (Advisory Committee on Safety, Hygiene and Health Protection at Work) (Bilbao) un Eiropas Fonds dzīves un darba apstākļu uzlabošanai (European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions) (Dublina). Tas prasa efektīvu pieredzes un “know-how” nodošanu, īpaši:

- nostiprinot tehniskās palīdzības programmas, izmantojot apvienības un “tvinga” pasākumus,
- izstrādājot mehānismus pieredzes apmaiņai un pieejai zināšanām un Kopienas pētījumu rezultātiem, integrējot kandidātvalstis attiecīgajās institūcijās un organizācijās,
- nostiprinot sociālo dialogu visos līmeņos, īpaši uzņēmumos,
- integrējot kandidātvalstis Kopienas darbā, kas saistīts ar statistikas harmonizēšanu.

7. Padome atzīmē nepieciešamību palielināt starptautisko kooperāciju un Komisijas nodomu turpināt aktīvi sadarboties ar Apvienoto Nāciju Organizācijas aģentūrām un īpaši ar Starptautisko darba organizāciju (International Labour Organization – ILO), koncentrējoties uz šādiem jautājumiem:

- bērnu darba izmantošanas sliktāko veidu izskaušana pasaulē,
- uzlabotas darba drošības un veselības veicināšana pasaulē,
- alkohola, narkotiku un medikamentu atkarības ietekme uz darba drošību un veselību.

Padome atzīst, ka sadarbība ar trešajām valstīm, īpaši ar Vidusjūras reģiona, ASEAN, NAFTA un Mercosur valstīm, ir vitāli svarīga, lai nodrošinātu minimālo darba drošības un veselības standartu ievērošanu, kā arī sadarbība un pieredzes apmaiņa saskaņā ar Transatlantisko paktu ar Amerikas Savienotajām Valstīm.

II

Padome:

1. apsveic Komisijas paziņojumu par jaunu Kopienas stratēģiju darba drošības un veselības jomā (2002.-2006.);
2. uzskata, ka minētais paziņojums sniedz vērtīgu struktūru turpmākai efektīvai 137. panta īstenošanai Kopienas līmenī;
3. piekrīt Komisijas viedoklim, ka Kopienas darba drošības un veselības politikas mērķim jābūt pastāvīga labklājības uzlabošanās darbā, runājot par garīgiem, fiziskiem un sociāliem aspektiem;
4. uzsver nepieciešamību:
  - ņemt vērā pārmaiņas darba pasaulē un uzlabot darba drošību un veselību, radot drošu un veselīgu darba vidi kā vienu no svarīgākajām nodarbinātības kvalitātes sastāvdaļām,

- nostiprināt riska novēršanas kultūru, pamatojoties uz dažādu politikas dokumentu kombināciju un darba drošībā un veselībā iesaistīto pušu, kā arī citu personu, kas varētu ietekmēt nodarbinātības kvalitāti un darba apstākļus, sadarbību, kā arī integrējot darba drošības un veselības jautājumus stratēģiskos korporatīvos lēmumos,
- parādīt, ka iedarbīga darba drošības un veselības politika ir konkurētspējas faktors, kamēr gluži otrādi, politiskās intervences trūkums palielina izmaksas,
- pamatot visus Kopienas dokumentus ar attiecīgām tehniskām zināšanām gan par risku, gan riska novēršanas stratēģiju,
- iesaistīt visas attiecīgās puses, valsts iestādes un sociālos partnerus stratēģijas realizēšanā, lai spētu sasniegt šos mērķus;

5. aicina dalībvalstis:

- izstrādāt un ieviest koordinētu, saistītu novēršanas politiku, kas pielāgota nacionālajiem apstākļiem, ar izmērojamiem mērķiem, kas šajā kontekstā noteikti, lai samazinātu nelaimes gadījumu un profesionālo saslimstību skaitu darba vietās, īpaši tajās nozarēs, kurās to skaits pārsniedz vidējo,
- nodrošināt spēkā esošās likumdošanas labāku piemērošanu, īpaši veicot efektīvākas pārbaudes un monitoringu, nodrošinot uzņēmumiem, sevišķi maziem un vidēja lieluma uzņēmumiem piemērotus padomdevēju un konsultatīvos pakalpojumus, kā arī uzlabojot riska novēršanas apmācību un realizējot tādas pasākumus, kas īpaši vērsti uz nelaimes gadījumu darbā un profesionālo saslimstību samazināšanu augsta riska nozarēs,
- ieaudzināt patiesu preventīvo kultūru, iekļaujot nodarbinātības preventīvos pamatprincipus izglītības programmās un turpmākās apmācību shēmās, kā arī īstenojot darba drošības un veselības informētības veicināšanas kampaņas;

6. aicina Komisiju un dalībvalstis paātrināt darba nelaimes gadījumu un profesionālo saslimstību statistikas saskaņošanu, tā lai būtu pieejami salīdzināmi dati, kas ļautu objektīvi novērtēt Kopienas stratēģijas ietvaros realizējamo pasākumu efektivitāti;

7. aicina Komisiju:

- iekļaut sociālās darbības rādītāju tabulā pasākumus, kas veicami, lai stratēģiju īstenotu praksē, kopīgi ar to īstenošanas grafiku,
- iesniegt tai, izmantojot Komisijas iniciatīvas tiesības, jebkurus priekšlikumus, kas nepieciešami jaunajā stratēģijā noteikto mērķu sasniegšanai, īpaši to mērķu, kas nepieciešami, lai konsolidētu, vienkāršotu un racionalizētu esošo tiesisko struktūru un piemērotu to tehniskam progresam, tā lai varētu labāk piemērot esošo likumdošanu,
- veicināt sadarbību starp dalībvalstīm un sociālajiem partneriem Eiropas līmenī, paturot prātā turpmāko Eiropas Savienības paplašināšanos, pieņemot un racionalizējot esošās konsultatīvās institūcijas un Bilbao aģentūru. Padome apsveic Komisijas nodomu iesniegt tai priekšlikumu apvienot divas konsultatīvās institūcijas vienā vienotā Konsultatīvā darba drošības un veselības komitejā un uzlabot Bilbao aģentūras darbību un uzdevumus, ņemot vērā novērtēšanas ziņojumu un Konsultatīvās komitejas viedokli, uzdevumus,

kuros vajadzētu ietvert labas prakses un pieredzes apmaiņas organizēšanu dalībvalstu starpā,

- iekļaut gada kopsavilkuma ziņojumā, kas tiek iesniegts pavasara Eiropas Padomei, attiecīgos stratēģijas īstenošanas aspektus;

8. aicina sociālos partnerus:

- aktīvi piedalīties šīs jaunās stratēģijas principu izplatīšanā Eiropas, nacionālā, reģionālā un atsevišķa uzņēmuma līmenī,
- veicināt un publicēt darba vietās profesionālā riska novēršanas principu pienācīgu ievērošanu, īpaši realizējot sociālo dialogu visos nozares līmeņos,
- nodrošināt saviem attiecīgo organizāciju biedriem pieeju kompetentiem konsultatīviem pakalpojumiem un atbilstošu apmācību darba drošības un veselības jautājumos,
- sadarboties ar savu valstu institūcijām dalībvalstu nacionālās politikas, kas skar 137. pantā minētās jomas, izstrādāšanā un īstenošanā,
- sadarboties atsevišķu uzņēmumu līmenī tāda veida darba vides projektēšanā, kas aizsargātu strādājošo darba drošību un veselību, un attiecīgo strādājošo aizsardzībai paredzēto pasākumu īstenošanā.